

MANIFEST
**GEEF
RUIMTE AAN
JONGEREN!**

KANSEN EN BELEMMERINGEN VOOR BRABANTSE JONGEREN

Young Professionals Brabant

JONGEREN EN HUN ZORGEN VOOR MORGEN

JONGEREN EN HUN ZORGEN VOOR MORGEN

Een mooie toekomst, dat willen we allemaal. Maar Brabantse jongeren¹ maken zich zorgen over hun toekomst. In de grote vraagstukken van deze tijd, van klimaat- en energiecrisis tot woningnood, ongelijke kansen en de torenhoge inflatie, zien jongeren forse barsten in de fundamenteën waarop ze een goede toekomst kunnen bouwen. Een toekomst² vol uitdagingen waarop jongeren op dit moment weinig invloed hebben. Jongeren ervaren daardoor belemmeringen op hun weg naar een zelfstandig bestaan³.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van jong én oud om ervoor te zorgen dat jongeren hoopvol naar de toekomst kunnen kijken.

GEEF RUIMTE EN TOEKOMST AAN JONGEREN!

Jongeren plukken het langst de vruchten van beleids- en politieke keuzes op langere termijn (of dragen de lasten ervan). Deze keuzes hebben, zeker gestapeld, meer én langer invloed op het leven van jongeren dan op dat van ouderen. Invloed op hun kansen én op belemmeringen die ze in hun nog lange leven tegen gaan komen. Dat geldt voor alle jonge generaties. Dit is niet alleen een issue van vandaag de dag, het is van alle tijden. In het nadenken over de toekomst van Brabant is de bijdrage van jongeren onmisbaar: het gaat immers over hún toekomst.

Twee thema's staan hierin wat ons betreft centraal:

1) een leefbare planeet en 2) het gebrek aan ruimte.

Ruimte om te leren en experimenteren. Ruimte om te kunnen ondernemen. Ruimte om te wonen. Ruimte om duurzame keuzes te maken. Wij vragen u daarom:

Geef ruimte aan jongeren!

Denk aan:

- 0 **Ruimte voor jonge starters op de woningmarkt** – letterlijk woonruimte – als een belangrijke voorwaarde naar een zelfstandig bestaan.
- 0 **Ruimte voor jong toekomstgericht ondernemerschap** waarbij nieuwe ondernemers de kennis, kunde en ruimte krijgen om anders te ondernemen dan eerdere generaties. Nieuw en anders ondernemen is heel hard nodig voor een duurzame toekomst. Dat vraagt specifieke ondernemersvaardigheden die veel beter geborgd moeten zijn tijdens de studie.
- 0 **Ruimte voor jonge boeren** – letterlijk en figuurlijk – om toekomstgericht en klimaatbewust te kunnen ondernemen en als volwaardig gesprekspartner aan tafel te zitten om de 'revolutie' in het buitengebied, die zich komend decennium voltrekt, in goede banen te leiden.
- 0 **Ruimte voor jonge forenzen** om de gemakkelijkste, klimaatbewuste keuzes te maken ten aanzien van deelmobiliteit en mét kansengelijkheid qua toegankelijkheid tussen jongeren in de stad en op het platteland.

Dit manifest is een oproep aan bestuurders, politici en beleidsmakers op provinciaal niveau om ervoor te zorgen dat de huidige en toekomstige jonge generaties een hoopvolle toekomst hebben. Dat is niet alleen in het belang van de jongeren zelf. Jongeren zijn van groot belang voor het functioneren van de Brabantse economie en samenleving. Ze dragen bij aan de toekomstbestendigheid, kennisontwikkeling en innovatie in de provincie⁴. En ze vormen een belangrijke bouwsteen voor vitale kernen en gemeenschappen in Brabant. We zeggen niet voor niets:

*Wie de jeugd
heeft, heeft de
toekomst.*

Maar wij vragen u ook andersom te redeneren: **geef toekomst aan jongeren!**

Alleen dan blijft Brabant een mooie plek om te wonen, werken en leven.

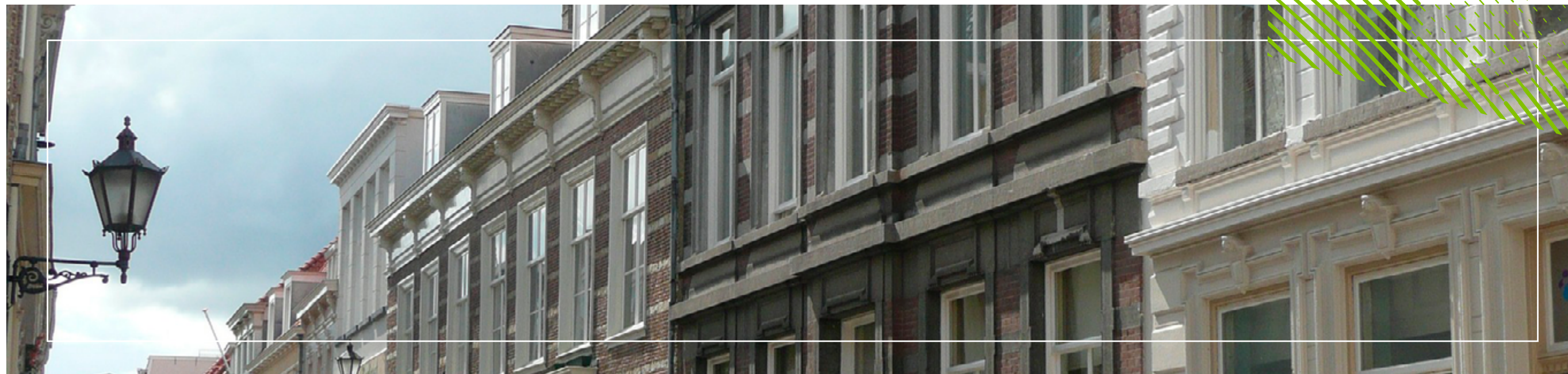

JONGEREN ZIJN DÉ CHANGE- AGENTS

Jongeren zien dat dingen anders kunnen én moeten voor een
gezonde toekomst in Brabant. En daar werken ze graag aan mee!
Laat ze meedenken over de uitdagingen waar we in Brabant voor staan.

Brabant bruist van jonge, ambitieuze, gedreven talenten. Jongeren die staan te popelen om hun kansen te grijpen. Ze zijn innovatief, creatief en zorgen voor arbeidsproductiviteit. Ze brengen kracht en energie en zetten deze graag in voor de vitaliteit van onze wijken, dorpen, steden en de wereld.

*Laat jongeren de
change-agents zijn.*

Call to Action

BESTUUR, POLITIEK EN BELEID ZIJN AAN ZET.

Verandering is hard nodig. Ons straks is nú! Dus wacht niet tot morgen. Het is tijd om in actie te komen! Met dit manifest richten wij – de Young Professionals Brabant – ons in het bijzonder tot bestuurders, politici en beleidsmakers op provinciaal niveau. Het is nú nodig om een langetermijnkoers uit te zetten en keuzes te maken. Dit kan niet zonder de stem van jongeren. Wij pleiten voor het actiever betrekken van jongeren bij het maken van keuzes. Dit is hét moment om de inbreng van jongeren meer dan ooit serieus te nemen en daar naar te handelen. Dit is hét moment om de stem van jongeren – maar ook die van toekomstige generaties – écht te gaan borgen in beleid. Wij roepen op dat op de volgende manieren te doen.

1. *Weeg de stem van jongeren bij de te maken keuzes.*
2. *Stimuleer jongeren om te experimenteren en innoveren.*
3. *Sluit aan bij de digitale leefwereld van jongeren.*
4. *Ga voor een positieve en open mindset.*
5. *Erken generatieverschillen en kansenongelijkheid in het debat, bied perspectief en wees solidair.*

Weeg de stem van jongeren bij de te maken keuzes.

Keuzes over de toekomst van Brabant moeten niet gemaakt worden vóór jongeren, maar samen mét en dóór jongeren. Jongeren organiseren zich echter niet zo gemakkelijk en ze organiseren zich niet op de manier waarop oudere generaties dat gewend zijn via collectiviteiten zoals vakbonden en politieke partijen. Derhalve laten ze minder georganiseerd van zich horen. Ook electoraal gezien laten jongerenbelangen zich lastig meewegen in een democratie waarin de gemiddelde stemgerechtigde op dit moment 50 jaar is. En dat probleem wordt door de vergrijzing alleen maar groter. Over 15 jaar is meer dan een kwart van de Brabanders 65+⁵. Er is dus nog een lange weg te gaan als het om representatie van jonge Brabanders gaat. Het is zaak jongeren niet enkel als een 'doelgroep' te zien, maar als een essentieel deel van onze samenleving én ons electoraat. Om de stem van jongeren mee te wegen bij de te maken keuzes, is het dus des te belangrijker dat er extra aandacht is voor hun belangen. Concrete suggesties voor de provincie Noord-Brabant zijn:

0 Bevorder ontmoetingen, interactie en samenwerking met jongeren.

Veel jongeren willen hun steentje bijdragen aan de wereld van morgen, maar dan willen ze daar wel de kans voor krijgen op een manier die bij hen past. Investeer in ontmoetingen tussen verschillende leef- en systeemwerelden en versterk de interactie en samenwerking met jongeren. De blik van jongeren op de samenleving en de toekomst verschilt op belangrijke punten radicaal van die van oudere generaties. Vul daarom vooral niet in voor jongeren. Ga actief op zoek naar jongeren, luister naar hun zorgen over de toekomst, vraag naar wat ze nodig hebben en laat u voeden door de frisse ideeën die ze inbrengen. Sluit aan bij jongeren(netwerken) en ga met hen in gesprek. Geef jongeren(netwerken) een volwaardige plek aan de gesprekstafel. Wacht niet tot jongeren bij u komen aankloppen. En vestig uw hoop niet op automatische deelname van jongeren in breed ingestoken participatietrajecten of representatieve uitkomsten van burgerpeilingen, vragenlijsten en monitors.

0 Jongerenparticipatie: van project naar borging.

Onder de vlag 'Jong in Brabant' heeft de provincie Noord-Brabant de huidige bestuursperiode ingezet op jongerenparticipatie. Een prachtig initiatief en het smaakt naar meer. Jongerenparticipatie is immers geen project dat je tijdelijk op de agenda zet. Voorkom dat jongerenparticipatie gezien wordt als iets dat je 'erbij doet' en laat het geen 'vinkje' zijn in het beleidsontwikkelings- of inspraakproces. Jongerenparticipatie moet een structureel en effectief onderdeel zijn van beleidsontwikkeling, besluitvorming en uitvoering. Zorg voor betekenisvolle participatie waarbij afwegingen en verschillende scenario's duidelijk in beeld worden gebracht, waarbij ruimte is voor begripsvorming van ieders beleving en waarbij ook echt wat te kiezen of te vinden valt. Wij onderstrepen daarom het belang van continuering en doorontwikkeling van 'Jong in Brabant' in de nieuwe bestuursperiode na de Statenverkiezingen 2023.

0 Ontwikkel instrumentarium om de stem van jongeren te borgen.

Om te borgen dat de baten van wet- en regelgeving, overheidsbeleid of overheidsinvesteringen niet eenzijdig neerslaan bij één bepaalde (leeftijdsgroep) in de samenleving nu en over 20-30 jaar, is het raadzaam instrumentarium te ontwikkelen die dat inzichtelijk kan maken. Denk bijvoorbeeld aan de Generatietoets. Met een Generatietoets⁶ neem je de belangen van jongeren écht serieus. Sluit als provincie aan bij de ontwikkeling van de Generatietoets door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Laat Brabant een pilotregio zijn voor de Generatietoets en creëer – samen met het Rijk – experimenteerruimte voor de ontwikkeling van de Generatietoets.

2. Stimuleer jongeren om te experimenteren en innoveren.

Benut de ideeën van jongeren bij het genereren van oplossingen voor het woningtekort. Of geef jonge boeren de ruimte om te experimenteren en innoveren met het oog op een duurzame bedrijfsvoering. Geef duidelijkheid over ruimte (waar en hoe grond beschikbaar blijft en komt), maar ook ruimte voor ondernemerschap, financiële ruimte, experimenteerruimte, ruimte voor overleg, ruimte van ouders, waardering en vertrouwen vanuit de samenleving. Daag jongeren uit creatief te ondernemen. Geef ruimte aan hun stem, hun ondernemerschap en hun lef om te experimenteren. Zo maakt u van jongeren de 'change-agent' die we juist nu hard nodig hebben.

3. Sluit aan bij de digitale leefwereld van jongeren.

Het feit dat jongeren weinig participeren of moeilijk bereikbaar zijn, betekent niet dat ze niet betrokken zijn. Integendeel! Jongeren bereiken betekent andere typen investering (in communicatie, in contacten, in digitale tools) dan de standaardinstrumenten voor burgerparticipatie. Gebleken is dat wanneer jongeren niet voldoende interesse tonen in en zich niet betrokken voelen bij beleid of onvoldoende gebruik maken van subsidiemogelijkheden, dat vooral komt doordat ze er niet genoeg over weten. Om jongeren te bereiken en activeren, moet gebruik worden gemaakt van digitale tools, aansprekende social media en moet niet langer droge, institutionele communicatie met eindeloze (politieke) teksten en toespraken worden gebruikt. Heldere, toegankelijke en gemakkelijk

vindbare informatie kan jongeren die dreigen in de problemen te komen of die hulp nodig hebben, helpen bij het zoeken naar oplossingsrichtingen. Denk bijvoorbeeld aan hulp bij het vinden van een woning, bij mogelijkheden voor flexwonen voor jongeren, bij het starten van een onderneming, of bij het verduurzamen van veehouderijen. Bijvangst: niet alleen jongeren vinden dit fijn, maar ook een groot deel van onze samenleving. De provincie hoeft dit niet allemaal zelf te doen, de kracht kan er juist ook inzitten om andere organisaties (gemeenten, maatschappelijk middenveld) daartoe op te roepen en/of te faciliteren.

Ga voor een positieve en open mindset.

Het is voor jongeren aantrekkelijk om mee te werken aan positieve, concrete oplossingen. Wil je jongeren blijvend betrekken, heb dan een positieve en open mindset met het accent op vernieuwingskansen in plaats van het afwimpelen van ideeën met 'kan niet, want het systeem...' Daag jongeren ook uit om mee te denken met systeemveranderingen. Wie jong geleerd heeft dat betrokkenheid tot vernieuwing, vooruitgang of verandering leidt, zal later ook gemakkelijker te bewegen zijn tot participeren.

Erken generatieverschillen en kansenongelijkheid in het debat, bied perspectief en wees solidair.

We constateren dat de scheidslijnen tussen jongeren en oudere generaties scherper worden. Zowel jongeren als ouderen maken zich zorgen over hun toekomst. Maar veel ouderen lijken vaak wat comfortabeler in de discussies te zitten. Ook tekent zich steeds duidelijker een maatschappelijke scheidslijn af tussen jongeren met meer en minder kansen⁷. Wie de juiste relaties heeft, kan meer profiteren van kansen. Het maakt echt uit wie je bent, hoe oud je bent en waar je vandaan komt voor de kansen die je in je leven krijgt. Verschillen worden in de loop der tijd alleen maar groter. Het is nodig perspectief te bieden en solidair te zijn. Perspectief op wat jongeren nodig hebben om een bestaan op te bouwen en mee te doen in de samenleving van de toekomst. En solidariteit te tonen, zowel tussen als binnen generaties, om iedereen een gelijke kans te bieden.

SLOTBESCHOUWING: JONGEREN GROEIEN OP IN WELVAART ÉN ONZEKERHEID

De huidige generatie jongeren in Brabant groeit op in ongekende welvaart. Veel jongeren hebben een vliegende start gekregen met volop mogelijkheden. Maar een deel van de jongere generatie heeft dat niet gehad. En er is op verschillende manieren een steviger prestatiedruk. Dit, met de fundamentele onzekerheden voor de toekomst, heeft nu al volop consequenties voor de mentale gezondheid van jongeren.

Wellicht zijn de jongeren van nu de eerste generatie die het slechter krijgt dan de voorgaande generaties. En die twijfel leidt tot onzekerheid⁸. Dat niet-weten, die onzekerheid, is iets dat op allerlei terreinen een grote rol speelt. Het gaat over het krijgen van een positie in de samenleving an sich. Een plekje op de arbeidsmarkt, relatievorming, een plaats bemachtigen op de woningmarkt, je rol op social media, een beeld van jezelf naar buiten brengen, je verhouden tot grote kwesties als klimaat en duurzaamheid. Ga zo maar door.

Volwassen worden lijkt steeds ingewikkelder te worden.

Er is op twee manieren werk aan de winkel: 1) de veerkracht van jongeren is een vraagstuk voor de samenleving als geheel en 2) de beleidskeuzes van vandaag bepalen de bestaanszekerheid voor de jongeren nu en in de toekomst. Ook de beleidskeuzes van de provincie doen er dan toe. Het is ook voor de provincie zaak om bij te dragen een aan goed fundament voor jongeren om keuzes te kunnen maken, ruimte te krijgen en bestaanszekerheid te ervaren.

Voor een mooie toekomst voor jong én oud in Brabant is het van groot belang een goed fundament te behouden voor jongeren om eigen keuzes te kunnen maken en te kunnen werken aan eigen bestaanszekerheid. Wij – de Young Professionals Brabant – dragen ons steentje daar graag aan bij. Mogen we ook op uw inzet rekenen?

Namens alle raadsleden van de Young Professionals Brabant,

Marius Zuurbier,
voorzitter Young Professionals Brabant

CREDITS

Dit manifest is een initiatief van de adviesraad Young Professionals Brabant van BrabantAdvies. Dit manifest maakt onderdeel uit van het adviestraject 'Kansen en belemmeringen voor Brabantse jongeren' in 2021-2022. Centrale vraagstelling in dit traject is: Wat is – vanuit jongerenperspectief – nodig om beleid van de provincie Noord-Brabant toekomstbestendig te maken?

Het manifest is mede tot stand gekomen door contacten met jongeren netwerkpartners gedurende het hele adviestraject 'Kansen en belemmeringen voor Brabantse jongeren'. Alle creatieve oplossingen voor de heikele vraagstukken van vandaag die jongeren hebben aangedragen, vind je terug op deze website:

Meedoen?

Wij gaan uit van de kracht van een groeiend netwerk. Staat u of uw organisatie achter de uitgangspunten? Onderschrijf dan ons manifest! Neem contact op met de Young Professionals Brabant en doe met ons mee.

Vind BrabantAdvies en de Young Professionals Brabant op www.brabantadvies.com of volg ons op Twitter en LinkedIn.

Foto: Diewke van den Heuvel

Met bijzondere dank Voor de Samenwerking aan:

- 0 Avans Hogeschool
- 0 Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt (BAJK)
- 0 Ondernemerslift+
- 0 Niek Bargeman
- 0 SER Jongerenplatform
- 0 Stichting Statiegeld op Jeugd
- 0 Stout Groep

- 0 **Vormgeving:**
Dit manifest is door ambitieuze jongeren van Buro Werktuig vormgegeven. Buro Werktuig geeft jongeren ruimte om zich te ontwikkelen. Een springplank naar een volgende baan.

- 0 **Spoken word 'In 't Brabantse Zand':**
De belangrijkste boodschappen uit dit manifest zijn vrij vertaald naar een spoken word, geschreven en uitgevoerd door Tessa Gabriëls.

BIJLAGE

Voetnoten

1. Met 'jongeren' doelen we in dit manifest op kinderen, jongeren en jongvolwassenen van 0 tot 35 jaar.
2. Essaybundel 'Jongeren en het zorgen voor hun morgen' (2022) van 14 landelijke adviesraden.
3. SER Jongerenplatform (2022). Veelbelovend. Kansen en belemmeringen voor jongeren in 2021.
4. Provincie Noord-Brabant (2020). Talent voor de kenniseconomie van morgen. Actieplan Arbeidsmarkt 2020-2023.
5. Provincie Noord-Brabant (2020). De bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant. Actualisering 2020.
6. Rijksoverheid (2019). Kabinet: jongerenperspectief structureel betrekken bij beleid.
<https://www.rijksoverheid.nl/actueelnieuws/2020/02/17/kabinet-jongerenperspectief-structureel-betrekken-bij-beleid>
7. Het PON/Telos. Jaarboek 2020.
<https://hetpon-telos.nl/content/uploads/2020/01/Brabantinbalans.pdf>
8. SER Jongerenplatform (2019). Hoge verwachtingen. Kansen & belemmeringen voor jongeren.

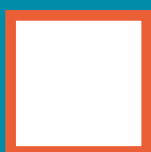
BrabantAdvies
Brabantlaan 3
5216 TV 's-Hertogenbosch

T: (073) 303 02 86
E: info@brabantadvies.com

LET'S DO THIS

Jongeren ontmoet

Geluisterd naar jongeren

Samengewerkt met jongeren

BRABANTADVIES